

קרבן

הלכה ד **בתנאי המקדש נכסיו**. וסמם הקדש לנדק הבית: והיו כסס דברים הראוים לקרננות לצור. היינו קטורות: **ינסנו לאומנין בשכרן**. ויואלין לחולין אע"פ שאין דבר אחר נכנס תחתיו דקסבר הקדש מתחלל על המלאכה דכתיב ועשו לי מקדש סהיה המלאכה נעשית מן ההקדש: **אינה מן המדה**. כלומר אין מדה זו שמה אומר כמדה האמורה לעיל בקטורות ואין ראוי אלא שמשוה מדותיו הלבך מפרשין מהן שכר האומנין וכו' דלאמרנין לעיל גבי מותר הקטורות שאין הקדש מתחלל על המלאכה: ו**דמיטין** דסבב סמם הקדש לנדק הבית ואפי' במידה דחוי למנוח אכל הראוי למנוח אלא נקבות אין קרננות שלמים

ריבבין

בתנאי ראוין לקרננות לצור. מפרש בירושלמי קטורת יתנו לאומנין בשכרן לאומני בית אכתינים בן עזאי לא ספיקא ליה ליתן הקטורות לאומנין וטעמא מפרש בתוספתא וזכירושלמי לפי שאין ההקדש מתחלל על המלאכה ומתני' דלעיל סתמא כבן עזאי: **בתנאי המקדש נכסיו**. סמם זכרים ימכרו לצרכי עולות אע"פ שאין פודין תמימין דוקא קדשי מנוח אכל קדשי גדק הבית נפדין תמימין דקדיל בתמורה הממסים תמימים לנדק הבית כשהן נפדין אינן נפדין אלא למנוח שכל הראוי למנוח אכל חיו יולא מיד מנוח לעולם וכן מפרש בירושלמי ר' חזקיה בשם ר' יוסי קדשי גדק הבית נפדין תמימין יולא לחולין אין חומר לא יולא לחולין היאך קדשי מנוח חלין על קדשי גדק הבית דס"ל לה' אליעזר דסמם הקדשות לנדק הבית ואין אדם חולק הקדשו לקדשי מנוח ולקדשי גדק הבית והכי מוכח בזבחים בפרק טבול יוס דר' אליעזר סבר אין אדם חולק הקדש' דלא עביק אינא קדשי מנוח ועביד קדשי גדק הבית: **ירושלמי אמר ר' יוחנן מ"ע דר' אליעזר ואש כי יקדש את ביתו קדש לה' מה אנו קיימין אם בבית דירה כתיב כנס עד המקדש יגאל את ביתו אלא קך אנו קיימין במקדש נכסיו (כל עמא מדור) ומכאן ספסמם הקדשות** שהוא לנדק הבית ר' זעירא בשם רב מה פליגין במקדש נכסיו אלא במקדש: עדרו כל עמא מדור דלמנוח ר' אבא הונא בשם רב מה פליגין במקדש עדרו אלא במקדש נכסיו כל מנא מדור לנדק הבית ר' יוחנן אמר היא המקדש נכסיו היא המקדש עדרו היא המקדש: **בתנאי נקבות ימכרו לצרכי וזה שלמי**. טעמא דר' יהושע לפי (שאלן אדם) [שהאדם] חולק הקדשו ולא עביק קדשי מנוח ועביד קדשי גדק הבית להכי זכרים על עמלן יקרבנו עולות אלא נקבות איתו יולא הוא להקריבן שיהיה הכשר והעור שלו כשאר שלמים שהכל הקדש לפיכך ימכרו והם יקריבום (ודמיהן לנדק')^(א) וגם עור הזכרים הם עולות לנדק' והכי מסיק בפ' טבול יוס הנימ' בשר דלא תפס לקדשי גדק הבית אלא עור תפס אע"ג דלמר ר' יהושע ארס חולק הקדשו מה שראוי למנוח ושאינו ראוי למנוח לנדק הבית לא שיהו כשאר קדשי מנוח שערויהוין לכהנין דמדוהי הוא שהעור לנדק הבית כשאר נכסים אפי' עור העולה וכן פירש רבינו שלמה זצ"ל: **ירושלמי אמר ריש לקיש טעמא דר' יהושע דכתיב דבר אל אהרן ואשר בניו וגו' אשר יקריב לה' לעולה הכל קרבן עולה**. ללזונסם תמים זכר מנין אפילו נקבות מ"ל בנפק לרבות את הנקבות והתמורה פ"ג דלמך כן א"ל ר' חייא בר אבא לה' יוחנן לה' יהושע דקדשן עמלן קדשי עולות ש"מ לקדשות הגוף אקדשיהו נקבות היכי קריבי שלמים הוי נכח קדושה דמיואי אמין פ"י דהא איתו ראוי להקריבן הוא אלא דמיהן נעביי נעייא א"ל ר'

יהושע ס"ל ר' שמעון דלמר כל מיני דלא חוו להקדשה לא נחמא קדושה לגופיה דתנן תסם המפרשין נקבה לאשם תרעה עד שתסתאבז ותמכר ויביא בדמיה אשם אף קרב אשמו יפלו דמיו לגדבה ר"ש אומר תמכר שלם בזמם אלאה לא קדוש אלא דמיה: **בתנאי פשוט אש מדוה**. הכל לנדק הבית ואינו חולק הקדשו ור' [יהושע] חלק הקדשו לקדשי מנוח ולנדק הבית: **בצירוש**. שפירש לנדק הבית: **בתנאי ר' אליעזר אומר ימכרו לצרכי אוסר המין ויביא בדמיהן עולות**. בירושלמי אמר ר' אבהו בשם ריש לקיש טעמא דר' אליעזר דכתיב דבר אל אהרן ובניו וגו' ואל יקריב לה' אש קרבן לעולה בנפק אלו עולות פ"י אין מקריבין הן עמלן. להקריבן אין את יכול דכתיב בנפק ולא בצפופות לפדותו אין את יכול שאין לעוף פדיון לפוס כן נריך לממר לא קדשה אלא קדשה דמיס ועוף דלון לו דמיהן מנא הן דתניא בנפקי הנמנחה והנכסים העופות והעצים והלזונה וכלי שרת אין להם פדיון שלא נאמר אלא בצבמה דכתיב אש בצבמה הטמאה ופדה בערבך וצבמהה בעלת מוס משחתי קרב:

תקלין חרתין

מותר תטאות יקרבנו עולות אכל עיקר הקרבן אינו משתנה: **בתנאי המקדש נכסיו**. וסמם הקדש לנדק' **לקרננות לצור**. מפרש בגמ' דלא לאומנין בשכרן ויואלין לחולין אע"פ דאין דבר אחר נכנס תחתיו דקסבר הקדש מתחלל על המלאכה דכתיב ועשו לי מקדש סהיה המלאכה נעשית מן ההקדש: **אינה מן המדה**. לאו מדה שיה היא דתמינה לעיל אלא מפרשין לו כמנו גבי קטורת דלמנעל: **גבאי המקדש וכו' ר"א קדוש**. היינו ראויין לקרננות לצור דבהם ושארי דברים אל תמי לא וס"ל יחד מנדב קטורת: **ר"א אמר ספסר דחולין שיה טעו וכו'**. ואלו לקחו ממנו הקדשם ובעביי במסכת מידות פ' ע"א פריך עלה למה לא מנא הכי וחדר וולקחין כן אע"פ דהכא אמרין בתמימין קטורת שפעיין לא נתפסעה כלל: **בתנאי המקדש וכו' ודמיטין יפלו וכו' לנדק'**. דסבר סמם הקדשות לנדק' ואפי' במידה דחוי למנוח אכל הראוי למנוח איתו יולא מידה מנוח מהמקדש תמימים לנדק' אין נפדין אלא למנוח והדמיטין יפלו לנדק הבית: **ויביא בדמיהן עולות**. ס"ל מידה דחוי למנוח מסתמא למנוח אקדשינהו הלבך זכרים עמלן יקרבנו עולות אכל נקבות אין קרננות שלמים דדעתיה דמקדש שיהיו כולן לגבות הלבך ימכרו לצרכי זכרי ושלמים דכיון דלראויה למנוח חלה עלייהו קדושת מנוח ויביא בדמיהן עולות: **מקדשם צירוש**. שאמר בהמה ונכסי להקדש דכיון שהפרישין והבדילין זו מזה ואעפ"כ לא אמר בהמה למנוח ונכסי לנדק' שמעי' שדעמו שהכל ילך אל מקום אחד לנדק' אלא המקדש סמם כל נכסיו אמרנין דעמו להקדש כ"ד למה שהוא ראוי: **גבאי סמן צניין**. בתוספתא תמורה (י"ב ב') **שסמם הקדשות**. היאך שלא פירש כשהקדש נלקח: **בגדוליהן**. מנהגות בגדלהם וזבמה בתלהם נקרא בגדוליהן: **לכסנים**. דנקדשי מנוח הכשר או העור לכהני: **דר"א**. הא דמני ספסמם הקדשם לנדק' אחי כר"א דס"ל הכי: **טעמא דר"א**. דס"ל הכי: **מה אנו קיימין**. במאי איירי היא קרבן: **מקדשם אש נכסיו**. דהיינו ככה"ג

התרומה פרק רביעי שקלים

הלכה ד בתנאי המקדש^(א) נכסיו והיו בהן דברים ראויין לקרננות לצור. היינו קטורות: **ינסנו לאומנין בשכרן**. ויואלין לחולין אע"פ שאין דבר אחר נכנס תחתיו דקסבר הקדש מתחלל על המלאכה נעשית מן ההקדש: **אינה מן המדה**. כלומר אין מדה זו שמה אומר כמדה האמורה לעיל בקטורות ואין ראוי אלא שמשוה מדותיו הלבך מפרשין מהן שכר האומנין וכו' דלאמרנין לעיל גבי מותר הקטורות שאין הקדש מתחלל על המלאכה: ו**דמיטין** דסבב סמם הקדש לנדק הבית ואפי' במידה דחוי למנוח אכל הראוי למנוח אלא נקבות אין קרננות שלמים

הלכה ד בתנאי המקדש^(א) נכסיו והיו בהן דברים ראויין לקרננות לצור. היינו קטורות: **ינסנו לאומנין בשכרן**. ויואלין לחולין אע"פ שאין דבר אחר נכנס תחתיו דקסבר הקדש מתחלל על המלאכה נעשית מן ההקדש: **אינה מן המדה**. כלומר אין מדה זו שמה אומר כמדה האמורה לעיל בקטורות ואין ראוי אלא שמשוה מדותיו הלבך מפרשין מהן שכר האומנין וכו' דלאמרנין לעיל גבי מותר הקטורות שאין הקדש מתחלל על המלאכה: ו**דמיטין** דסבב סמם הקדש לנדק הבית ואפי' במידה דחוי למנוח אכל הראוי למנוח אלא נקבות אין קרננות שלמים

הערה

הלכה ד בתנאי המקדש^(א) נכסיו והיו בהן דברים ראויין לקרננות לצור. היינו קטורות: **ינסנו לאומנין בשכרן**. ויואלין לחולין אע"פ שאין דבר אחר נכנס תחתיו דקסבר הקדש מתחלל על המלאכה נעשית מן ההקדש: **אינה מן המדה**. כלומר אין מדה זו שמה אומר כמדה האמורה לעיל בקטורות ואין ראוי אלא שמשוה מדותיו הלבך מפרשין מהן שכר האומנין וכו' דלאמרנין לעיל גבי מותר הקטורות שאין הקדש מתחלל על המלאכה: ו**דמיטין** דסבב סמם הקדש לנדק הבית ואפי' במידה דחוי למנוח אכל הראוי למנוח אלא נקבות אין קרננות שלמים

הלכה ד בתנאי המקדש^(א) נכסיו והיו בהן דברים ראויין לקרננות לצור. היינו קטורות: **ינסנו לאומנין בשכרן**. ויואלין לחולין אע"פ שאין דבר אחר נכנס תחתיו דקסבר הקדש מתחלל על המלאכה נעשית מן ההקדש: **אינה מן המדה**. כלומר אין מדה זו שמה אומר כמדה האמורה לעיל בקטורות ואין ראוי אלא שמשוה מדותיו הלבך מפרשין מהן שכר האומנין וכו' דלאמרנין לעיל גבי מותר הקטורות שאין הקדש מתחלל על המלאכה: ו**דמיטין** דסבב סמם הקדש לנדק הבית ואפי' במידה דחוי למנוח אכל הראוי למנוח אלא נקבות אין קרננות שלמים

משנת אהרן

פליגא ר"ש בר"י דהכא אמר דבבבלי מביא בשם ר"ש בר"י גופיה דבשעריים יעשו דהסם אילנא דריי' לריש קאמר לה דרבי חנינא קאמר תמאי ב"ד על התמנחוס שיקרבנו עולות א"ל אילנא דרבנן דריש' ליל מנאי ב"ד ויתלסון דקדמא שיקרבנות לצור נקבעין בן שמעון דיעביק דהי' העורן שמהם אהרן' שם י"ב ב' ואלו ואלו תפריש' עיין **מנאי אהרן** קן וולון וולון **מוסר אחר פדיון**. עיין מה שכתבתי בקטורס. ועיין בתוספתא תמורה י"ב ב' בריש"ד וד"ה ועוד כן דנקדשי ב"ה לא שני כל בין צניין מוס מעיקרא להם ועשה בעל מוס שהיה ע"פ"ס ואבנים אל חלון וסם ל"ג ב' ד"ה ואמר רחמנא פ"י דוד בריה מתמימה נמי מיפרקא דמאי איכפת להו אם יוס בעל מוס ואפסאי ליבשן סייעמא דר"י בשם רב תפסא ממנאי' דתמורה גס על ממנולן לפי אוקומתא דגמרא בבבורות י"ד א' אף ליימויהי' דתפסא כן והכי משמעא הסוגיא דאמר רבי חזקיה בשם רבי יוסי קדשי וכו' קדשי עמלן פסדון יולא לחולין כו' ואלן להאריך:

אשם תרעה עד שתסתאבז ותמכר ויביא בדמיה אשם אף קרב אשמו יפלו דמיו לגדבה ר"ש אומר תמכר שלם בזמם אלאה לא קדוש אלא דמיה: **בתנאי פשוט אש מדוה**. הכל לנדק הבית ואינו חולק הקדשו ור' [יהושע] חלק הקדשו לקדשי מנוח ולנדק הבית: **בצירוש**. שפירש לנדק הבית: **בתנאי ר' אליעזר אומר ימכרו לצרכי אוסר המין ויביא בדמיהן עולות**. בירושלמי אמר ר' אבהו בשם ריש לקיש טעמא דר' אליעזר דכתיב דבר אל אהרן ובניו וגו' ואל יקריב לה' אש קרבן לעולה בנפק אלו עולות פ"י אין מקריבין הן עמלן. להקריבן אין את יכול דכתיב בנפק ולא בצפופות לפדותו אין את יכול שאין לעוף פדיון לפוס כן נריך לממר לא קדשה אלא קדשה דמיס ועוף דלון לו דמיהן מנא הן דתניא בנפקי הנמנחה והנכסים העופות והעצים והלזונה וכלי שרת אין להם פדיון שלא נאמר אלא בצבמה דכתיב אש בצבמה הטמאה ופדה בערבך וצבמהה בעלת מוס משחתי קרב:

תקלין חרתין

מותר תטאות יקרבנו עולות אכל עיקר הקרבן אינו משתנה: **בתנאי המקדש נכסיו**. וסמם הקדש לנדק' **לקרננות לצור**. מפרש בגמ' דלא לאומנין בשכרן ויואלין לחולין אע"פ דאין דבר אחר נכנס תחתיו דקסבר הקדש מתחלל על המלאכה נעשית מן ההקדש: **אינה מן המדה**. לאו מדה שיה היא דתמינה לעיל אלא מפרשין לו כמנו גבי קטורת דלמנעל: **גבאי המקדש וכו' ר"א קדוש**. היינו ראויין לקרננות לצור דבהם ושארי דברים אל תמי לא וס"ל יחד מנדב קטורת: **ר"א אמר ספסר דחולין שיה טעו וכו'**. ואלו לקחו ממנו הקדשם ובעביי במסכת מידות פ' ע"א פריך עלה למה לא מנא הכי וחדר וולקחין כן אע"פ דהכא אמרין בתמימין קטורת שפעיין לא נתפסעה כלל: **בתנאי המקדש וכו' ודמיטין יפלו וכו' לנדק'**. דסבר סמם הקדשות לנדק' ואפי' במידה דחוי למנוח אכל הראוי למנוח איתו יולא מידה מנוח מהמקדש תמימים לנדק' אין נפדין אלא למנוח והדמיטין יפלו לנדק הבית: **ויביא בדמיהן עולות**. ס"ל מידה דחוי למנוח מסתמא למנוח אקדשינהו הלבך זכרים עמלן יקרבנו עולות אכל נקבות אין קרננות שלמים דדעתיה דמקדש שיהיו כולן לגבות הלבך ימכרו לצרכי זכרי ושלמים דכיון דלראויה למנוח חלה עלייהו קדושת מנוח ויביא בדמיהן עולות: **מקדשם צירוש**. שאמר בהמה ונכסי להקדש דכיון שהפרישין והבדילין זו מזה ואעפ"כ לא אמר בהמה למנוח ונכסי לנדק' שמעי' שדעמו שהכל ילך אל מקום אחד לנדק' אלא המקדש סמם כל נכסיו אמרנין דעמו להקדש כ"ד למה שהוא ראוי: **גבאי סמן צניין**. בתוספתא תמורה (י"ב ב') **שסמם הקדשות**. היאך שלא פירש כשהקדש נלקח: **בגדוליהן**. מנהגות בגדלהם וזבמה בתלהם נקרא בגדוליהן: **לכסנים**. דנקדשי מנוח הכשר או העור לכהני: **דר"א**. הא דמני ספסמם הקדשם לנדק' אחי כר"א דס"ל הכי: **טעמא דר"א**. דס"ל הכי: **מה אנו קיימין**. במאי איירי היא קרבן: **מקדשם אש נכסיו**. דהיינו ככה"ג

תורה אור השלם

- ↑ ואיש כי יקדש את ביתו קדש לַיהוָהוּ יַעֲרֹבֵהוּ הַכֹּהֵן בֵּין טוֹב וּבֵין רָע בְּאֶשֶׁר יַעֲרֹבֵהוּ אִתּוֹ הַכֹּהֵן בֵּין יָקוֹם: ויקרא כו יד
- ↑ ואם המקדש יגאל את ביתו ויִסֵּף צְמִישֵׁית פֶּסֶח עֲרֹבָךְ עָלָיו וְהָיָה לֹה ויקרא כו טו

מסורת הש"ס

(א) כרימות ו ע"א, (ב) ארס, (ג) ארס, (ד) ב"ב קנא א זבחים קג א תמורה כ ד ורף (ה) ויביא בדמיהן עולות וסמם אש נכסיו יפלו וכו' (ו) ב"ב שם (זבחים) (ז) כרימות ו א ועליל ב"ג, (ח) תמורה לא ב (ט) שם, (י) חולין קל א, (י"א) הדבר י"ע דלרי"א דס"ל דאין אדם חולק הקדשו א"כ ע"כ דלא ס"ל דאין סתמא דלא עביק אינא קדשי מנוח ויולי ואלו אמרנין דלא עביק וכו', (י"ב) הדבר י"ע דהא בדיהא תנן דמנאי בדמיהן עולות ואולי עביק סופר הוא וי"ל ויביא בדמיהן עולות ועור הזכרים וכו',

עין משפט

נר מצוה

לָהּ א מ"י פקד ה מעביק הל"י:

לָו ב מ"י שם הל"י:

לָו ג מ"י שם הל"י:

לָו ד מ"י שם הל"י ופ"י הל"א:

לָו ה מ"י שם פ"י סמ"ס:

לָו ו מ"י פקד ה ממעלה הל"י:

לָו ז מ"י פקד ה מעביק הל"י:

נוסחת הבבלי

(א) האם את מדתו כו' שמעתי דכתיב שניין כו': (ב) המקדש נכסיו כו' ר' אלעזר כו': (ג) קטורות ר' יהושע אמר כו' לנדק' חולין על הכל כו' אמר ר' חנינא דר' אלעזר כו' ר' אליעזר כו' ימכרו וכו' במה שגמרו כו' (ד) כבר נאמר כי במה אנו קיימין במקדש את נכסיו סימלן כו' כי הווא כו' אבל המקדש עדרו כו' ר' הונא כו': (ה) על דעתיה דר' יוחנן לא שמי כו' ר"א בשם ר' אבהו בשם ר' אחא קדשי כו':

הגהות הגר"א

בצירוי' יבס אע"פ שכן מול דלמי לקרן המנוח והכא מתפסקא ליה. ותמי' דר' דשפסחא ליה ככלי שרת דשם בירורי יבס כתיב' הן ככלי שרת. ותמי' שפסמם קדשו רק דצירויין ס"ל לר' דעל קדש להו וגו' דין קדש להם דלא ים זכר וכו' ונפסלו כללה ויהיב לקרן המנוח משא"י הכא לחד מ"ד פסולה היא ולכן מספקא לי' ותמי' דלריה' לי' מיקדשן כו' שפסמטו קטורות בחול פדלנין בזה אי כשרא אז פסולה ומתפסקא ליה דמנאי אז אחי קרב מנוח אז לא. והכי גריס לעיל בעי ר"ח בר ברא. ועי' שיעורי (יא). ד"ה דהא מעשה וכו'. ובמנא' (יג). ואם לנו נפסלו כו' (יא) ה"ג אלא במה אנו קיימין כו': (א) שם נכסיו קדש לה' ספסמם הקדשות לנדק הבית. כ"ל. דהא קדשם סתמא כתיב והכל לה' ומקדש לה' הוא דקדמותה לה: [ב] ה"ג ע"ד דרבי בא קשיא בהמה לא למנוח הוא המקדש בהמה' למנוח אומר למנוח ולמה סמם האשם הוא וכו' יל':

גליון הש"ס

[א] היינו מדלה פ"י לעולה או לשלמים ע"כ דלא לקרבן מכיון אלא לנדק' והיין מהרש"פ ודלא ק"כ עשהוהו ופ"י אם לא היו אלא זכרי' דסתמא הם עולות שהם כליל הם ר"א מודה דהם עמלן יקרבנו עולות כיון דלא היו נריך ודעתה רב אחא בר אבהו בתמורה שם ל"ק לפרש וזה א"ש דברי הרמב"ם כפ"ה ממעתיק הל"א שם שבת כן המקדש נכסיו והיו בהם זכרים שאין שיקרבנו עולות אף שפסם בפ"ה מערבין כר"א ועי' גלח"מ שהיה כ"ע דמי' דמיידי כזכרים לבד בזה הם ר"א מודה וכו' אלא שם משא"י כזכרים קטורת יחד פסק כר"א והכריע כ"ק משום דצירושלמי תפס כן כדכרי ו"ל ודו"ק: